

ISO 14001 : 2015 - Environmental Management Systems – Requirements with guidance for use

องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (The International Organization for Standardization: ISO) โดยคณะกรรมการวิชาการชุด TC 207/SC 1 Environmental management systems ได้ประกาศใช้มาตรฐาน ISO 14001:2015 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2558 และกำหนดให้มีช่วงเวลาของการปรับเปลี่ยน (Transition Period) 3 ปี หลังการประกาศใช้มาตรฐาน กล่าวคือ ผู้ประกอบการที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน ISO 14001:2004 จะสิ้นอายุการรับรองในวันที่ 14 กันยายน 2561

มาตรฐานฉบับใหม่มีการบูรณาการการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกลยุทธ์ ตามปกติขององค์กร การนำไปประยุกต์ใช้ช่วยให้องค์กรบรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อมโดยครอบคลุมการเพิ่มสมรรถนะการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม การเป็นไปตามข้อบังคับผูกพันที่ เกี่ยวข้อง และการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม องค์กร และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกองค์กร ทุกขนาด โดยปรับใช้กับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมใน กิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการซึ่งองค์กรพิจารณาแล้วว่าสามารถควบคุมได้หรือมีผลต่อองค์กรโดยพิจารณาใน มุมมองวงจรชีวิต (Life cycle) เช่น การพิจารณาการได้มาซึ่งวัตถุดิบที่องค์กรใช้ การออกแบบ การผลิต การ ขนส่ง การใช้ผลิตภัณฑ์ การให้บริการ การบำบัดหรือการกำจัดเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นหมดอายุการใช้งาน เป็นต้น สำหรับมาตรฐาน ISO 14001:2015 พบว่า โครงสร้างของข้อกำหนดจะประกอบด้วย 10 หัวข้อหลัก ได้แก่

1. Scope
2. Normative references: ไม่มีการอ้างอิงมาตรฐานใดๆ
3. Terms and definitions: มีการระบุคำศัพท์และนิยาม

สำหรับข้อกำหนดที่องค์กรต้องนำไปปฏิบัติ จะเป็นข้อกำหนดข้อที่ 4 – 10 ทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย ข้อกำหนด:

4. Context of the organization: (4.1) Understanding the organization and its context (4.2) Understanding the needs and expectations of interested parties (4.3) Determining the scope of the environmental management system (4.4) Environmental management system
5. Leadership: (5.1) Leadership and commitment (5.2) Environmental policy (5.3) Organizational roles, responsibilities and authorities

6. Planning: (6.1) Actions to address risks and opportunities (6.2) Environmental objectives and planning to achieve them
7. Support: (7.1) Resources (7.2) Competence (7.3) Awareness (7.4) Communication (7.5) Documented information
8. Operation: (8.1) Operational planning and control (8.2) Emergency preparedness and response
9. Performance evaluation: (9.1) Monitoring, measurement, analysis and evaluation (9.2) Internal audit (9.3) Management review
10. Improvement: (10.1) General (10.2) Nonconformity and corrective action (10.3) Continual improvement

Standard Warning System ของมาตรฐานนี้ คือ

การวิเคราะห์ผลกระทบของมาตรฐานที่จะส่งผลต่อผู้ประกอบการไทย

- สาขาอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ คือ มาตรฐานนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรทุกประเภท ทุกขนาด ทั้งภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคบริการ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานด้านการศึกษา และองค์กรไม่แสวงหากำไร
- การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เมื่อพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ทางธุรกิจและผู้อุปโภคบริโภค พบว่าอยู่ในระดับการเตือนภัยที่ยอมรับได้ ซึ่งเป็นผลมาจาก
 - มาตรฐานนี้ประกาศใช้ฉบับใหม่ในเดือนกันยายน 2015 และกำหนด Transition Period 3 ปี
 - ผลกระทบกับผู้ประกอบการ อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากเป็นมาตรฐานภาคสมัครใจ ซึ่งการกีดกันจากลูกค้าหรือผู้มีส่วนได้เสียจะเป็นในรูปของข้อกำหนดเฉพาะของลูกค้า (Code of Conduct) ซึ่งครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมด้วย จึงหมายความว่าถึงแม้ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 14001 แต่ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการในองค์กรได้สอดคล้องตามข้อกำหนดลูกค้าก็จะได้ยังไม่ได้รับผลกระทบในทางธุรกิจ ดังนั้นมาตรฐานฉบับนี้จึงเป็นมาตรฐานที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้แสดงความสอดคล้องตามข้อกำหนดของลูกค้าได้
 - มาตรฐานฉบับที่แก้ไขปรับปรุงใหม่นี้ มีความท้าทายเป็นอย่างมากสำหรับองค์กรที่จะนำไปใช้ เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนในมุมมองที่กว้างขึ้นและในระดับที่สูงขึ้น ครอบคลุมทั้งระดับปฏิบัติการ (Operational Level) และระดับกลยุทธ์ (Strategic Level) ต้องมีการลงทุนเพิ่มเติมบางส่วน มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีได้ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) การปรับเข้าสู่มาตรฐานจำเป็นต้องมีการลงทุนเพิ่มเติมบางส่วนซึ่งส่วนใหญ่เป็นการสนับสนุนด้านองค์ความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดใหม่ที่ต้องนำมาประยุกต์ใช้ และมีหน่วยรับรอง หน่วยงานฝึกอบรม และหน่วยงานให้คำปรึกษาที่เพียงพอ

ผลการประเมินในแต่ละมุมมองผลกระทบมีรายละเอียดดังตาราง

มุมมองผลกระทบ	การวิเคราะห์	ระดับคะแนน (1 – 3)
1. ด้านผลกระทบต่อผู้ประกอบการ	มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนด ISO 14001 เป็นมาตรฐานประเภทสมัครใจ ถึงแม้ว่าองค์กรจะไม่ได้ขอการรับรอง องค์กรก็ยังคงดำเนินธุรกิจต่อไปได้ การจัดทำระบบส่วนใหญ่มุ่งเน้นเพื่อประโยชน์ในด้านการตอบสนองนโยบาย/ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้บริหาร บริษัทแม่ ชุมชน ลูกค้า ซึ่งสามารถช่วยลดข้อขัดแย้งจากภายนอกที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบ	1

มุมมองผลกระทบ	การวิเคราะห์	ระดับคะแนน (1 – 3)
	จากการดำเนินธุรกิจขององค์กร การเพิ่มโอกาสทางการตลาด อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร และแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม	
2. ด้านระยะเวลา (Time) ที่จะประกาศใช้/บังคับใช้	มาตรฐานประกาศใช้ในเดือนกันยายน 2015 และกำหนด Transition period 3 ปี	2
3. ด้านความพร้อมในการปรับเข้าสู่การเปลี่ยนแปลง	<p>การสนับสนุนจากภาครัฐมีบางส่วน แต่อาจยังไม่เข้าถึงผู้ประกอบการทุกกลุ่ม มีหน่วยให้บริการเพียงพอทั้งในส่วนของที่ปรึกษา ผู้ประเมิน และหน่วยฝึกอบรม</p> <p>การลงทุนเพิ่มเติมสำหรับการปรับเข้าสู่มาตรฐานอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลางโดยจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรเป็นหลัก</p> <p>การปรับตัว สามารถปรับเข้าสู่มาตรฐานได้ภายใน 1 ปี ขึ้นกับพื้นฐานระบบการจัดการ หรือรูปแบบการบริหารงานของแต่ละองค์กร</p>	2